

SAMEN VOOR DUURZAAM BEHEER

GEMENGDE HOUTKANTEN

Een houtkant is een dichte, lijnvormige begroeiing van struiken en bomen langs perceelsranden of in het landschap. Door hun opbouw en het beperkte beheer zijn houtkanten waardevol voor biodiversiteit, landschapsstructuur en historisch gebruik. Mits cyclisch beheerd, blijven ze vitaal en bieden ze een schuilplaats, voedselbron én structuur aan het landschap.

■ WAAROM IS BEHEER NODIG?

Een houtkant bestaat uit meerdere boom- en struiksoorten die samen een dicht geheel vormen. Zonder beheer groeien ze uit tot een rommelige of zelfs instabiele houtmassa. Door een houtkant cyclisch te beheren – bijvoorbeeld om de 6, 9 of 12 jaar – worden alle struiken en bomen afgezet tot 10 à 20 cm boven het maaiveld. Uit die stoven ontspruiten meerdere nieuwe loten, waardoor de plant zich verjongt.

Houtkanten zijn van oudsher waardevol als bron van brandhout en geriefhout. Sommige houtsoorten, zoals es en wilg, werden specifiek aangeplant voor gereedschap of palen. Daarnaast dienden houtkanten als wind- of veekering. Vandaag spelen ze vooral een ecologische rol. Het periodiek afzetten zorgt voor licht op de bodem, waardoor zaden uit de zaadbank ontkiemen en insectenrijke kruidvegetatie ontstaat. Dit trekt insectenetters aan en verhoogt de biodiversiteit.

Wanneer houtkanten niet beheerd worden, nemen de stammen in omvang toe en ontstaan er grotere zaagwonden bij latere ingrepen, wat de hergroei bemoeilijkt. Door gefaseerd beheer toe te passen (één segment per jaar), spreid je het werk én beperk je de ecologische en landschappelijke impact.

Gemengde houtkant in de zomer

Gemengde houtkant in de lente

■ HOE PAS JE HAKHOUTBEHEER TOE?

Wanneer snoeien?

Voer het afzetten uit in de winter, tussen november en begin maart, als de plant in rust is. Snoei niet bij vriesweer overdag. Voor soorten als esdoorn, berk en haagbeuk is snoeien vóór eind december aangeraden om bloeden (sapverlies) te vermijden.

Hoe snoeien?

Gebruik een kettingzaag en zaag de stammen schuin af zodat er geen water op blijft staan. Zorg voor gladde, niet-gerafelde zaagvlakken. Snoei bovenop de hakhoutstoof, niet in de stoof zelf. Elke snoeibeurt maakt de stoof dikker en waardevoller.

Omlooptijd volgens soortensamenstelling

De frequentie van beheer hangt af van de groeisnelheid van de soorten in je houtkant. Staan soorten gemengd, dan is een cyclus van 8 à 9 jaar ideaal.

GROEISNELHEID	SOORTEN	AFZETTEN OM DE...
SNELLE GROEIERS	wilg, populier, zwarte els	5-6 jaar
MATIGE GROEIERS	tamme kastanje, iep, hazelaar, meidoorn, kornoelje	8-9 jaar
TRAGE GROEIERS	eik, haagbeuk, linde	10-12 jaar

Let op bij herhaald beheer

Bij een tweede of derde cyclus zaag je opnieuw boven de vorige afzetting. Hierdoor groeit de hakhoutstoof stelselmatig verder uit in breedte en hoogte.

Voorkom verstikking van jonge loten

Na het afzetten kunnen bramen en netels de jonge uitlopers verstikken. Maai deze (deels) weg zonder de stoven te beschadigen.

Hakhoutstoof met jonge uitlopers

Hakhoutstoof

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

provincie
Oost-Vlaanderen

